

vakációra II.) A Szegedi Piarista Diákszövetség „Vademecum“ füzeteinek 2. száma. Szeged, 1935. 63. l. 60 f.

Számban gyarapódva, tartalomban erősödve, gondolatokban még jobban acélosodva, jelentek meg Révai József dr. tollából folytatásként azok a levelek, melyek a Szegedi Piarista Diákszövetség *Vademecum* sorozatának 2. számát alkotják.

Útravalónak készült ez a füzet is, mint az első s ha a komoly diák szeretettel olvasta a leveleket, intelmeket, ez utóbbiak még meggyőzőbben szólnak a szívéhez. Hiszen némely pont oly talpraesetten, oly nagy pedagógiai érzéssel van megválogatva, a gondolatokat kifejező mondatok annyira a má-nak életét adják s annak ezer bajára nyújtanak határozott életprogramot, hogy nemcsak a vakációra szolgál hasznos útravalónak, hanem úgyszólván egy életre szóló lélekbebevezetés az egész gyűjtemény.

Éppen ezért — őszintén lehet ajánlani az anyagot nemcsak a diákságnak, hanem a szülőknek is, főképpen pedig a nevelőknek, oktatóknak, akik előadás keretében könnyen felhasználhatják nevelő-tanító munkájukban a praktikus tételeket, melyekről egy-egy fejezet szólt: Mértékletesség, hallgatás, rend, határozottság, igénytelenség, szorgalom, őszinteség, igazságosság, önfékezés, tisztaság, nyugodtság, szemérmesség; alázatosság . . . Ezekben a kérdésekben a tapasztalt tanár, a lelkeket ismerő nevelő közvetlen hangon, egyszerű, érthető nyelven szól diákjaihoz, emellett annyira érdekes és tanulságos történetekkel, ismeretközléssel kedveskedik olvasójának, hogy a füzetecske közvetlenül eléri a célját, ha az önnevelésére fegyelmezett lelkeletű, a lelki élet iránt csak kissé is fogékony ifjú, vagy gondos szülő és hivatásos nevelő veszi kezébe és olvasgatja, tanulmányozza.

A szerző helyes pedagógiai érzéssel választotta meg idézeteit és ha nagyrészt idegen nyelven íródtak, a diáknak ez alkalmul szolgál kis nyelvgyakorlatra a vakációban is. A leveleket éppen ezért változatosaknak és vonzóknak találtuk. A gazdag tartalmú idézetgyűjteményből bőséges választékot kaphatnak szónokok, exhörtátorok is beszédanyagokhoz.

Diósi Géza dr.

Vágó Károly: A gyermekvédelem. A Szegedi Pedagógusok Körében 1935. május 1-én tartott előadás. Szeged, 1935. 47. lap.

A munkához Várkonyi Hildebrand írt előszót. Meleg hangon bocsájtja a könyvet újtjára, mert úgymond: a gyermekvédelem „a legigazibb, legnagyobb, legszentebb társadalmi feladatunk.“ — A szerző bevezetésként rámutat arra, hogy ez a probléma nemcsak a pedagógusokat, hanem az egész társadalmat kell, hogy érdekelje, mert az ország jövője a gyermekvédelem kialakulásától függ. A gyermekvédelemnek, mely a szülői szeretet velejárója, tehát az emberiséggel egyidős, rövid történeti áttekintését adja, különös hangsúllyal a magyar viszonyokra. Néhány szóval rendszerezi a gyermekvédelem bonyolult ügyét, amely ma nemcsak karitatív tevékenységet jelent, hanem a szociálpolitika körébe is tartozik. Vágó beszédében egy nagy tervezetet ad, amely a gyermekvédelem minden ágát felöleli. A gyermekvédelem megoldása legsürgetőbb feladatunk. E munkában, tekintettel a mai gazdasági viszonyokra, a „minél olcsóbb és minél tökéletesebb“ elvének kell uralkodnia. A

szerző egy táblázatban összeállítja a gyermekvédelem egész rendszerét, melyben a következő problémacsoportok vannak: a normálisak, abnormálisok, betegek, majd a terhesnők, csecsemővédelem és tbc.

Sorraveszi az egyes csoportokat és rámutatva a bajokra, megdöbbentő statisztikai adatokat közöl. A feladatok nagy változatossága tárul elénk a szerző munkájából: a terhesnők munkaviszonyainak rendezése, kötelező orvosi vizsgálat, a erkölcsi fogyatékosok nevelésében a pszichológia eszközeinek helyes alkalmazása, stb. — Tökéletes és rendszeres munkával a társadalom ezen „nyomorutljaiból“ hasznos és produktív embereket nevelhetnénk. Természetesen szükséges ehhez a gazdasági és munkaviszonyok javulása, aminek beálltával a produktivitás az államnak igen nagy hasznot is jelentene.

A gyermekvédelem minden nemesen érző ember legfőbb kötelessége. A mai embernek felelősségteljes és gondtelt élet jutott osztályrészül, a jövőbe tekintve az ő feladata a regenerációs munka megvalósítása. Ehhez pedig nem elégséges néhány ember elszigetelt működése. E munkába az egész intelligens magyar társadalomnak is bele kell kapcsolódnia, melynek módjait V. helyes érzékkel jelöli meg.

Békési Gizella.

Egy élet a gyermekekért. Nemes Lipót tanár huszonöt éves gyermekmentő és tudományos munkássága a kortársak és tanítványok írásainak tükrében. Kiadták a társadalom támogatásával volt hálás tanítványai és tisztelői. Budapest, 1935. 78 lap.

Elismeréssel szólhatunk a tanítványok azon lelkesedéséről, mely arra inspirálta őket, hogy a mesternek ilyenmódon állítsanak még életében marandó emlékművet. Kevés ember részesül ebben a nagy kitüntetésben s ha valaki, akkor Nemes Lipót az, aki ezt megérdemelte. — Ez emlékkönyvben egy küzdelemteljes, de fáradhatatlan munkásságba nyerünk bepillantást. Ő volt az első, aki a kültelki gyermekek körében környezet-tanulmányokat végzett, megismerkedett szociális életükkel, felismerte a bajokat és szenvedéseket, melyek e gyermekekt züllésbe kergetik s megkezdte a harcot. Bár munkájáért semmiféle jutalmat nem várhatott, a szeretttől és ügybuzgalomtól vezetve soha nem csüggedt. E küzdelem ma 25 éves multra tekint vissza. Az emlékkönyvben megismerkedünk nemcsak Nemes Lipótnak gyakorlati munkásságával, hanem bepillantást nyerünk szakirodalmi tevékenységébe is, melyek mind életének legfőbb problémáját próbálták megoldani: „a nyomor erkölesrontó hatásának ellensúlyozását“. Munkáiban egymásután merülnek fel a részproblémák, melyek nemcsak fáradhatatlan buzgalmáról, hanem kiváló szakképzettségéről is tanúbizonyságot tesznek. (Pl. A mozgóképek és a gyermek.) — Azt a nagyrebecsülést és lelkes biztatást, melyben Nemes Lipót részesül, az emlékkönyvben közölt emlékezősorok igazolják. — Befejezésül szemelvényeket közöl a kötet N. L. irodalmi munkásságából, melyeket a bennük található fontos pedagógiai gondolatoknál fogva, minden pedagógus figyelmébe ajánlunk.

Békési Gizella.